

LIBER 2016 -konferenssi toi avoimen tieteen tukijat Helsinkiin

POSTED ON [26.8.2016](#) BY [VEERA RISTIKARTANO](#)

Helsingin Paasitornissa kesäkuun lopulla järjestetty LIBER 2016 -konferenssi oli loppuunmyyty, ja tulijoita olisi ollut enemmänkin kuin ne 541 osanottajaa ja 40 puhujaa, jotka mahtuivat mukaan. Rinnakkaisten sessioiden vuoksi kaikkea kiinnostavaa ohjelmaa ei voinut seurata, mutta monet esityksistä taltiointiin ja ne ovat katsottavissa jälkikäteen. Seuraavassa muutamia havaintoja niistä sessioista, joihin itse osallistuin.

Ensimmäisen konferenssipäivän sessiossa *SPARC Europe: Making Open the Default* puhuttiin Britanniassa muutamien yliopistojen käyttöönottamasta uudeltaisesta lisenssistä, *UK Scholarly Communications Licence*. Siinä tutkija luovuttaa yliopistolle oikeuden julkaista avoimesti artikkelin vertaisarvioitu käsikirjoitusversio. Tällä tavoin pyritään valmistautumaan uuteen käytäntöön brittiläisten yliopistojen tutkimusrahoituksessa, jossa otetaan huomioon vain sellaiset julkaisut, jotka on tallennettu avoimeen julkaisuarkistoon. Tässä sessiossa esiteltiin myös SPARC Europe -organisaation uutta strategiaa ja näytettiin [Europe's Open Access Champions](#) -sivustoa, jonne on koottu valikoima eurooppalaisia avoimen tieteen vaikuttajia.

LIBER-

konferenssi kokosi Helsinkiin yli 540 ammattilaista kesä-heinäkuussa. Yksi konferenssin sponsoreista oli Ebsco, joka esitteli uutta [FOLIO-hankettaan](#). Siinä on tavoitteena kehittää avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmä, joka perustuu uudeltaiseen arkkitehtuuriin. Järjestelmä koostuu moduleista, jotka voidaan toteuttaa eri ohjelmointikielillä, kunhan ne noudattavat järjestelmän yhteisiä rajapintoja. Hanke on vasta käynnistynyt, mutta sen taustalla on tunnettuja tekijöitä, kuten tanskalainen Index Data. FOLIO-järjestelmän pitäisi valmistua vuonna 2018.

Eräs konferenssin pääesiintyjistä oli Ralph Schimmer Max Planck -instituutista. Hän puhui [Open Access 2020 -aloitteesta](#), joka on käynnistetty Mac Planck Digital Libraryssa. Aloitteen tavoitteena on saada aikaan laajamittainen muutos tieteellisen julkaisemisen toimintamallissa siirtämällä resursseja lehtien tilausmaksuista avoimen julkaisemisen tukeen. Max Planck -instituutin laskelmat osoittavat, että taloudellisesti tämä on täysin mahdollista nykyisilläkin resursseilla. Laajamittainen siirtyminen avoimeen julkaisemiseen ei vaadi uusia panostuksia, ainoastaan nykyisten resurssien kohdentamista uudella tavalla. Teoriassa asia on yksinkertainen, mutta käytännössä törmätään monenlaisiin hidasteisiin, esimerkiksi kustantajien haluttomuuteen muuttaa nykyistä toimintamallia, joka on niiden kannalta tuottoisa.

Avoimen tieteen koulutukseen keskityttiin *Open Science Skills and Training* -sessiossa, jossa esiteltiin vastikään päättyneen kaksivuotisen FOSTER-hankkeen tuloksia. Tässä hankkeessa tuettiin avoimen tieteen koulutustilaisuuksien järjestämistä ja samalla tuotettiin avointa oppimateriaalia, joka on FOSTER-portaalin kautta kaikkien käytettävissä. FOSTER-hankkeen toimintaa esittelivät Iryna Kuchma ja Astrid Orth, ja omassa osuudessani esittelin [FOSTER-hankkeen](#) tuella Helsingin yliopistossa järjestettyä Open Science Workshopia.

Monet LIBER 2016 -konferenssin esityksistä on katsottavissa [tallenteina](#), ja esityskalvot löytyvät [konferenssiohjelman](#) sivulta. Flickrstä löytyy lisäksi [kuvia konferenssista](#).

Teksti *Kimmo Koskinen*
Kuva *Veera Ristikartano*